

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การเข้าถือหุ้นในบริษัทจำกัดของบริษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย
และบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม

กระทรวงการคลัง ได้มีหนังสือ ส่วนที่ กค ๑๐๐๔/๒๑๕๕๒ ลงวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า กระทรวงการคลังมีนโยบายที่จะศึกษาแนวทางการจัดตั้งนิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อทำธุรกิจเสริมเพื่อลดข้อจำกัดในการประกอบธุรกิจของสถาบันการเงิน โดยมีคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๒๐๒/๒๕๕๖ แต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาแนวทางการจัดตั้งนิติบุคคลเฉพาะกิจ เพื่อทำธุรกิจเสริมเพื่อลดข้อจำกัดในการประกอบธุรกิจของสถาบันการเงิน ซึ่งคณะกรรมการฯ ได้รายงานผลการศึกษาขั้นต้นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังโดยเสนอให้จัดตั้งบริษัทจำกัด และให้บริษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัยและบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมเข้าร่วมลงทุนในบริษัทจำกัดที่ประกอบธุรกิจรับซื้อสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์จากภาคธุรกิจเอกชนเพื่อดำเนินการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ และประกอบธุรกิจการให้สินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์ผ่านทางสวัสดิการของข้าราชการ ทหาร ตำรวจ ด้วย และเมื่อบริษัทมีความพร้อมจะขยายการประกอบธุรกิจรวมไปถึงการให้สินเชื่อสำหรับเครื่องใช้ไฟฟ้า อุปกรณ์ตกแต่งบ้าน และธุรกิจบัตรเครดิต เพื่อเพิ่มสภาพคล่องให้กับธุรกิจดังกล่าว โดยพัฒนาระบบตลาดรองตามหลักการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ (securitization) และเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการพิจารณาดำเนินการเรื่องนี้ต่อไป กระทรวงการคลังจึงขอหารือว่า

๑. บริษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัยและบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม สามารถร่วมถือหุ้นในบริษัทจำกัดได้หรือไม่

๒. หากสามารถดำเนินการตามข้อ ๑. ได้ บริษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัยและบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมจะสามารถเข้าร่วมถือหุ้นในบริษัทจำกัดที่ประกอบธุรกิจรับซื้อสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์จากภาคธุรกิจเอกชนเพื่อดำเนินการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ และประกอบธุรกิจการให้สินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์ผ่านทางสวัสดิการของข้าราชการ ทหาร ตำรวจ ได้หรือไม่

ทั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความเห็นเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าวเป็น ๒ แนวทางแตกต่างกัน ดังนี้

ฝ่ายที่หนึ่ง เห็นว่า บริษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัยและบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมสามารถเข้าถือหุ้นในบริษัทจำกัดที่ประกอบธุรกิจรับซื้อสินเชื่อเช่าซื้อ

รายนต์จากภาคธุรกิจเอกชนเพื่อดำเนินการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์และประกอบธุรกิจการให้สินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์ผ่านทางสวัสดิการของข้าราชการ ทหาร ตำรวจ ได้ โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ (๙) แห่งพระราชกำหนดบรรษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมาตรา ๑๒ (๕) แห่งพระราชบัญญัติบรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม พ.ศ. ๒๕๓๔ เนื่องจากการเข้าถือหุ้นในบริษัทจำกัดเป็นการลงทุนในหุ้นอันเป็นหลักทรัพย์ประเภทหนึ่ง และไม่จำเป็นต้องเป็นการถือหุ้นของบริษัทที่ประกอบกิจการที่อยู่ภายใต้วัตถุประสงค์ตามมาตรา ๗ แห่งพระราชกำหนดบรรษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติบรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม พ.ศ. ๒๕๓๔

ฝ่ายที่สอง เห็นว่า มาตรา ๘ (๙) แห่งพระราชกำหนดบรรษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมาตรา ๑๒ (๕) แห่งพระราชบัญญัติบรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งบัญญัติให้บรรษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัยและบรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมสามารถซื้อหลักทรัพย์ได้นั้น ต้องเป็นการลงทุนเพื่อแสวงหาผลประโยชน์หรือผลตอบแทนจากการนำเงินไปซื้อหลักทรัพย์หรือฝากเงินในสถาบันการเงิน ซึ่งได้รับประโยชน์เป็นเงินปันผลหรือดอกเบี้ย แต่การเข้าถือหุ้นในบริษัทจำกัดดังกล่าว เป็นการเข้าไปมีส่วนบริหารจัดการด้วย ซึ่งไม่ถือว่าเป็นการนำเงินเหลือเปล่าไปลงทุนหาผลประโยชน์ แต่เป็นการเข้าไปดำเนินการประกอบกิจการของบริษัทจำกัดนั้นด้วย ประกอบกับกิจการเช่าซื้อรถยนต์มิได้อยู่ในวัตถุประสงค์ในการประกอบกิจการตามมาตรา ๗ แห่งพระราชกำหนดบรรษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติบรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม พ.ศ. ๒๕๓๔ ดังนั้น บรรษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัยและบรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม ไม่สามารถเข้าถือหุ้นและเข้าร่วมดำเนินกิจการกับบริษัทจำกัดที่จะจัดตั้งขึ้นเพื่อประกอบธุรกิจ รับซื้อสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์ได้

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๓) ได้พิจารณาข้อหาดังกล่าวและได้ฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนกระทรวงการคลัง (สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง) ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย ผู้แทนบรรษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย และผู้แทนบรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมแล้ว เห็นว่า บรรษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัยและบรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมเป็นนิติบุคคลพิเศษที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายเฉพาะ คือ พระราชกำหนดบรรษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และพระราชบัญญัติบรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม พ.ศ. ๒๕๓๔ การพิจารณาว่าบรรษัทดังกล่าวสามารถดำเนินการใดได้บ้างจะต้องพิจารณาจากวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายจัดตั้งบริษัท โดยในส่วนของบรรษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัยนั้น มีวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๗^๑ และอำนาจ

^๑ มาตรา ๗ ให้บริษัทมีวัตถุประสงค์เพื่อประกอบธุรกิจตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัยและกิจการอื่นที่ส่งเสริมและพัฒนาตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย

หน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘^๒ แห่งพระราชกำหนดบริษัทตลาดรองลินเชื่อที่อยู่อาศัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ส่วนวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของบริษัทประกันลินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๑^๑ และมาตรา ๑๒^๔ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทประกันลินเชื่อ อุตสาหกรรมขนาดย่อม พ.ศ. ๒๕๓๔

^๒ มาตรา ๘ ภายในขอบวัตถุประสงค์ของบริษัทตามมาตรา ๗ ให้บริษัทมีอำนาจกระทำการกิจการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(๑) ถือกรรมสิทธิ์หรือมีสิทธิครอบครองหรือมีทรัพย์สินสิทธิต่าง ๆ สร้าง ซื้อ จัดหา ขาย จำหน่าย เช่า ให้เช่า เช่าซื้อ ให้เช่าซื้อ ยืม ให้ยืม รับจำนำ รับจำนอง แลกเปลี่ยน โอน รับโอน หรือดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สิน ทั้งในและนอกราชอาณาจักร ตลอดจนรับเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้มอบ

(๒) รับโอนลินเชื่อของสถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจอสังหาริมทรัพย์

(๓) ดำเนินการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์

(๔) ออกหลักทรัพย์หรือตราสารทางการเงิน

(๕) รับประกันความเสี่ยงให้แก่ผู้ลงทุนในหลักทรัพย์ที่ออกในการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ว่าจะได้รับชำระหนี้คืนตามรูปแบบหรือวิธีการที่ชัดเจน

(๖) เรียกเก็บดอกเบี้ย ส่วนลด ค่าธรรมเนียม และค่าบริการทางการเงินอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๗) กู้ยืมเงินในประเทศหรือต่างประเทศเพื่อธุรกิจของบริษัท

(๘) รับฝากเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินธุรกิจของบริษัทเพื่อให้การแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์สำเร็จลุล่วง หรือเพื่อระดมเงินจากสถาบันการเงินและตลาดการเงิน แต่ไม่รวมถึงการระดมเงินฝากจากประชาชนทั่วไป

(๙) ใช้เงินคงเหลืออยู่เปล่าของบริษัทในการลงทุนเพื่อนำมาซึ่งรายได้ตามที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ

(๑๐) กระทำการอื่นบรรดาที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในการจัดการให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของบริษัท

การออกหลักทรัพย์หรือการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ ให้บริษัทดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และกฎหมายว่าด้วยนิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ แล้วแต่กรณี

^๑ มาตรา ๑๑ วัตถุประสงค์ของบริษัทมีดังต่อไปนี้

(๑) ช่วยเหลือการระดมทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อมให้ได้รับลินเชื่อจากสถาบันการเงินจำนวนมาก

(๒) ช่วยให้สถาบันการเงินมีความมั่นใจในการให้ลินเชื่อแก่การระดมทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อมมากยิ่งขึ้น

(๓) เร่งการกระจายลินเชื่อไปยังการระดมทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อมทั่วประเทศได้เร็วขึ้น

(๔) ช่วยให้การพัฒนาการระดมทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อมบรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

^๔ มาตรา ๑๒ เมื่อได้มีการประชุมผู้ถือหุ้นตามมาตรา ๙ แล้ว ให้บริษัทมีอำนาจกระทำการกิจการต่าง ๆ ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๑๑ และอำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึง

(๑) ให้การค้ำประกันลินเชื่อแก่การระดมทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม

(๒) ประกันซื้อ

(๓) จัดให้มีเงินกลับมาลงทุนใหม่ด้วยวิธีขายทรัพย์สินที่บริษัทได้มาจากการลงทุน

สำหรับมาตรา ๘ (๙) แห่งพระราชกำหนดบริษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัยฯ นั้น แม้ว่าจะบัญญัติให้บริษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัยใช้เงินคงเหลืออยู่เปล่าในการลงทุนเพื่อนำมาซึ่งรายได้ตามที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ และแม้ว่ามาตรา ๑๒ (๕) แห่งพระราชบัญญัติบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมฯ จะให้อำนาจบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมในการนำเงินคงเหลืออยู่เปล่าไปซื้อหลักทรัพย์ที่มั่นคงได้ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาถึงวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ทั้งหมดของบริษัททั้งสองตามที่กฎหมายบัญญัติแล้ว เห็นได้ว่า กฎหมายจัดตั้งประสงค์จะให้บริษัททั้งสองมุ่งประกอบกิจการตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยอาจดำเนินการต่าง ๆ ที่จำเป็นและเกี่ยวเนื่องกับกิจการตามวัตถุประสงค์ได้ แต่ไม่ต้องการให้บริษัทดังกล่าวประกอบธุรกิจอื่นด้วย ดังจะเห็นได้ว่าบทบัญญัติดังกล่าวมิได้ให้อำนาจบริษัทในการจัดตั้งบริษัทเพื่อประกอบธุรกิจใดได้ ดังนั้น การใช้เงินคงเหลืออยู่เปล่าของบริษัทในการลงทุนเพื่อนำมาซึ่งรายได้ หรือซื้อหลักทรัพย์ที่มั่นคงจึงต้องเป็นการลงทุนในลักษณะแสวงหารายได้จากดอกเบี้ย เงินปันผล หรือผลตอบแทนเท่านั้น มิใช่เป็นกรณีที่เป็นกรณียุติเข้าไปถือหุ้นในบริษัทจำกัดโดยเข้าไปบริหารจัดการเองหรือมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้วย

ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงเห็นว่า ภายในขอบวัตถุประสงค์ บริษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัยและบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมสามารถถือหุ้นในบริษัทจำกัดได้ เฉพาะในกรณีที่มีการถือหุ้นนั้นไม่มีผลทำให้บริษัททั้งสองมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการในบริษัทที่ได้เข้าถือหุ้นนั้น และจะต้องเป็นหุ้นที่มีความมั่นคงด้วย แต่จะร่วมกันถือหุ้นเพื่อจัดตั้งบริษัทเพื่อประกอบธุรกิจอย่างหนึ่งอย่างใดมิได้

ลงชื่อ พรทิพย์ จาละ

-
- (๔) กู้ยืมเงินในหรือนอกราชอาณาจักรเพื่อธุรกิจของบริษัท และให้หลักประกันเงินที่กู้ยืม
- (๕) ใช้เงินคงเหลืออยู่เปล่าของบริษัทซื้อหลักทรัพย์ที่มั่นคง
- (๖) จัดให้ได้มา ถือกรรมสิทธิ์ เช่าหรือให้เช่า จำนอง หรือรับจำนอง จำนำหรือรับจำนำ และขายหรือจำหน่ายด้วยวิธีอื่นใดซึ่งอสังหาริมทรัพย์ อสังหาริมทรัพย์หรือหลักทรัพย์
- (๗) เปิดบัญชีเงินฝากไว้กับธนาคาร
- (๘) จัดให้ได้มาซึ่งสัมปทาน สิทธิ หรือเอกสิทธิ์ใด ๆ บรรดาที่บริษัทเห็นว่าจะช่วยให้วัตถุประสงค์ของบริษัทสำเร็จผล
- (๙) ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการบริหาร การจัดการ และทางเทคนิคแก่การระงับอุตสาหกรรมขนาดย่อม และช่วยให้การระงับอุตสาหกรรมขนาดย่อมนั้นได้รับบริการเกี่ยวกับการบริหาร การจัดการและทางเทคนิค
- (๑๐) สั่งจ่าย รับรอง หรือสลักหลังตั๋วเงินหรือใช้เงินตามตั๋วเงินเพื่อประโยชน์แห่งธุรกิจของบริษัท
- (๑๑) จัดให้มีการสงเคราะห์ตามสมควรแก่ลูกจ้าง หรือผู้ที่พ้นจากการเป็นลูกจ้างของบริษัท และครอบครัวของบุคคลเหล่านั้น
- (๑๒) กระทำการอย่างอื่นบรรดาที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในการจัดให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของบริษัท

(นางสาวพรทิพย์ จาละ)

รองเลขาธิการฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มกราคม ๒๕๕๗